

OSNOVNA ŠKOLA VELIKA PISANICA
VELIKA PISANICA
KLASA: 602-02/09-1
UR. BROJ: 2103-44-09-178
Velika Pisanica, 7.rujna 2009.

Na osnovi članka 28. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (Narodne novine 87/08.) Školski odbor na sjednici održanoj 15.rujna 2009., a na prijedlog Učiteljskog vijeća OŠ Velika Pisanica i Vijeća roditelja d o n o s i

IZVJEŠĆE O REALIZACIJI ŠKOLSKOGA KURIKULUMA OŠ VELIKA PISANICA

ZA ŠKOLSKU GODINU
2008./2009.

SADRŽAJ

str.

1. REALIZACIJA IZBORNIH PREDMETA	3
1.1. Vjeronauk	3
1.1.1. Pravoslavni vjeronauk	4
1.2. Informatika	4
2. REALIZACIJA IZVANASTAVNIH AKTIVNOSTI	4
3. REALIZACIJA IZVANŠKOLSKIH AKTIVNOSTI	5
4. ANALIZA PROJEKTNE NASTAVE	6
4.1. Velika Pisanica - nekad i sad	6
4.2. Narodna nošnja u mom selu	10
4.3. Nastajanje meteorološke postaje u OŠ Velika Pisanica	12
4.4. Terenska nastava u ŠRC-u "Kukavica"	14
4.5. Eko gospodarstva našega kraja	14
4.6. Kršćanske zajednice u našem okruženju	16
4.7. Domovinski rat na prostoru Bjelovara (Posjet Barutani i Spomen groblju Vojnović)	18
4.8. Razvrstavanje otpada u učionici	21
4.9. Šuma kroz godišnja doba	22
4.10. Kazalište u gostima	24
4.11. Književni susret	25
4.12. Kulturno-povijesne građevine u našem kraju	26
4.13. Kros u školi	29
4.14. Izrada kućica za ptice	38
5. REALIZACIJA IZVANUČIONIČKE NASTAVE	
5.1. Razredna nastava	40
5.2. Predmetna nastava	44
6. REALIZACIJA KREATIVNIH RADIONICA	45

1. REALIZACIJA IZBORNIH PREDMETA

Školske godine 2008./2009. u OŠ Velika Pisanica organizirana je nastava iz sljedećih izbornih predmeta: katolički i pravoslavni vjeronauk i informatika.

1.1. Vjeronauk

RAZRED	BROJ UČENIKA	BROJ GRUPA	IZVRŠITELJ PROGRAMA	OSVARENO TJEDNO SATI	OSTVARENO SATI GODIŠNJE
1.r. mat. škole	10	1	Kata Vidaković	2	70
2.r. mat. škole	15	1	Kata Vidaković	2	70
3.r. mat. škole	14	1	Kata Vidaković	2	70
4.r. mat. škole	9	1	Kata Vidaković	2	70
5. ab	38	2	Kata Vidaković	2x2	141
6.ab	31	2	Kata Vidaković	2x2	140
7.r	24	1	Kata Vidaković	2	70
8.ab	35	2	Kata Vidaković	2x2	140
1.r. PŠ Lasovac	6	1	David Andreić	2	70
2.r. PŠ Lasovac	9	1	David Andreić	2	70
3.r.PŠ Lasovac	13	1	David Andreić	2	70
4.r. PŠ Lasovac	10	1	David Andreić	2	70
1.-4.r.PŠ Babinac	11	1	Kata Vidaković	2	70
1.-3.r.PŠ Bedenik	9	1	Kata Vidaković	2	70
2.-4.r.PŠ Bedenik	7	1	Kata Vidaković	2	70
2.-4.r.PŠ			Tomislav		

Ribnjačka	3	1	Leskovar	2	70
Ukupno	244	19	3 učitelja	32	1331

1.1.1. Pravoslavni vjeronauk

RAZREDI	BROJ UČENIKA	BROJ GRUPA	IZVRŠITELJ PROGRAMA	OSVARENO TJEDNO SATI	OSTVARENO SATI GODIŠNJE
5.- 8.	9	1	Slavomir Gvojić	2	70

1.2. Informatika

RAZRED	BROJ UČENIKA	BROJ GRUPA	IZVRŠITELJ PROGRAMA	OSVARENO TJEDNO SATI	OSTVARENO SATI GODIŠNJE
5.ab	35	2	Ivan Piria	2x2	140
6.ab	37	2	Ivan Piria	2x2	140
7.r.	25	1	Ivan Piria	2	70
8.ab	33	2	Ivan Piria	2x2	140
Ukupno: 7 razreda	130	7	1 izvršitelj	14	490

2. REALIZACIJA IZVANNASTAVNIH AKTIVNOSTI

NAZIV AKTIVNOSTI	BROJ UČENIKA	UČITELJI IZVRŠITELJI	OSTVARENO SATI GODIŠNJE
RAZREDNA NASTAVA			
informatika	13	Viktor Breškić Leonardo Gradečak	35
	10		35

likovna	8	Marija Dent	35
	8	Marina Roher	35
	11	Anita Farkaš	35
	9	Mirela Mrzlečki	35
lutkarska	10	Ljubica Dent	35
mažoretkinje	17	Marijana Špajgl	35
dramsko- recitatorska	13	Ivana Čer	35
	10	Brigita Bedi	35
dramsko-plesna	3	Danijela Vukman	35
literarna	8	Danijela Dašek	35
dramska –engleski jezik	9	Nikolina Beljan	35
Ukupno: 8 aktivnosti	129	13 izvršitelja	455
PREDMETNA NASTAVA			
dvoglasni pjevački zbor	34	Jasminka Ferenčaković	70
košarkaška skupina	12	Biljana Novković	35
ŠŠK	49	Biljana Novković	70
cvječari	14	Josipa Ivanović	35
Ukupno: 4 aktivnosti	109	4 izvršitelja	280

3. REALIZACIJA IZVANŠKOLSKIH AKTIVNOSTI

NAZIV AKTIVNOSTI	BROJ UČENIKA	IZVRŠITELJI AKTIVNOSTI	OSTVARENO SATI GODIŠNJE
nogometna skupina	41	Nikola Papac	70
karate	3	Marinko Besek	35
DVD	36	Marijan Bračko	70
strani jezici	1	Škola Gloria i Jeka	70
crkveni zbor	15	Ivana Žaja	70
glazbena škola	4	GŠ Bjelovar	70

ŠRD	1	Mario Kovač	
plesni klub	2	Dragutin Hubak	70
tamburaši	5	Andrić	
folklor	2	Dubravko Kovačević	
kazalište	1		
11 aktivnosti	111	10 izvršitelja	

4. ANALIZA PROJEKTNE NASTAVE

Osnovna škola Velika Pisanica je u školskoj godini 2008./2009. realizirala projekte od kojih su neki trajali tijekom cijele školske godine, a neki projekti su realizirani u točno određenom datumu i mjesecu. Zajedničkim dogovorom svih učitelja na Učiteljskom vijeću 28.kolovoza 2008. godine predloženi su projekti koje je Učiteljsko vijeće jednoglasno podržalo te je svatko od učitelja –nositelja projekta u suradnji s ravnateljem realizirao projekt i vrednovao ostvareno. Neke projekte su realizirali učitelji pojedinačno, dok je kod određenih projekata ostvarena međusobna suradnja više učitelja. Učitelji su zainteresirani za rad na projektima i na kraju školske godine prezentirali su neke svoje radove na svečanosti povodom Dana škole.

4.1. Velika Pisanica – nekad i sad

CILJ: Stvaranje etnološke zbirke u OŠ Velika Pisanica kao zavičajne zbirke starih predmeta koja bi poslužila učenicima za upoznavanje nekadašnjih običaja, načina života . Prikupljanje predmeta koji bi bili uvršteni u zbirku poslužilo bi za intenzivnije druženje učenika i učitelja, a uključenost roditelja i lokalne zajednice potpomogla bi širenju zbirke. Predmeti bi se nalazili u prostoriji koja je dio hola škole te bi bili izloženi i vidljivi. Formirana je folklorna i tamburaška skupina u školi u sklopu izvanškolskih aktivnost, a kao poticaj poslužila je prezentacija i predstavljanje KUU "Sloga" u ožujku 2009. godine te ovaj etnografski projekt.

ZADACI:

OBRAZOVNI: Naučiti učenike o životu u običajima ljudi našega kraja, naučiti pojmove etnografije i etnologije, likovno, vizualno i povijesno upoznati predmete koji su bili svakodnevni dio života naših predaka.

FUNKCIONALNI: Razvijati sposobnosti za njegovanje kulture i muzejske ostavštine, razvijati ljubav prema povijesti i sakupljanju starih predmeta, njegovanje starih običaja kroz elemente folklorne baštine.

ODGOJNI: Poticati međusobno druženje učenika, učitelja i roditelja, obilježiti i stvoriti nešto što ostaje školi kao poticaj za međusobnu suradnju, biti dio sadašnjosti koja njeguje elemente prošlosti – upoznavati vlastitu povijest i izgraditi pozitivan odnos prema nekadašnjem životu vlastitih predaka.

VODITELJI PROJEKTA: Učitelji u okviru nastave SRO, s posebnim osvrtom na likovni odgoj i povijest.

RAZREDI: 1.-8. razred

TRAJANJE: Tijekom cijele školske godine i duže

1. faza – Materijalno uređenje prostorije (podovi, zidovi) i prezentacija projekta učenicima
2. faza – Prikupljanje i slaganje predmeta te formiranje zavičajne zbirke
3. faza - Zavičajna zbirka kao predmet proučavanja na satovima povijesti, likovnog odgoja, glazbene kulture.

POMOĆ I SURADNJA: Učenici, učitelji i roditelji, ravnatelj, KUD "Sloga", lokalna zajednica

METODE RADA: Terensko istraživanje učenika 3.razreda MŠ, sakupljanje, istraživački rad na plakatima, prezentacijama, upotpunjavanje zbirke, čuvanje i njegovanje

KRAJNI REZULTAT ISTRAŽIVANJA:

Urediti zavičajnu muzejsku zbirku i naučiti učenike etnografsku prošlost vlastitoga kraja te sve istraživačke radove prezentirati

TROŠKOVNIK : Nema

VREDNOVANJE: Prezentacije i plakati

Podprojekt : Moje selo

CILJ PROJEKTA: Omogućiti učenicima da ovladaju pojmom prošlosti, ostvarivanje doživljaja na temelju vlastitog istraživanja materijalnih i

nematerijalnih povijesnih izvora (kulturno povijesnih spomenika, predmeta za svakodnevnu uporabu, fotografija) koje svjedoče o životu ljudi u prošlosti našeg sela. Očuvanje kulturno-povijesne baštine Velike Pisanice

NOSITELJ PROJEKTA – Učenici III razreda ,učiteljica Dent Ljubica, roditelji

NAČIN REALIZACIJE:

1.DOGOVAR S RODITELJIMA

Upoznavanje roditelje s ciljem projekta, pozvani su da se uključe u rad i pomognu u prikupljanju slikovnog materijala, starih fotografija, odjevnih predmeta, starih predmeta. Ovo su neki od sakupljenih predmeta:

Slika 4.1.1. Stari vrč

Slika 4.1.2 Limeni tanjur

Slika 4.1.3. Stari ćup

Slika 4.1.4. Usporedba glinenih i porculanskih predmeta

Slika 4.1.5. Drvena bačvica

Prikupljeni predmeti smješteni su u etno zbirci u školi.

2.PODJELA UČENIKA U TIMOVE:

Učenike su podijeljeni u pet timova. Svaki tim je imao cilj istražiti i prikupiti pisane zapise, fotografije, obaviti razgovore s starijim osobama i prikupiti potrebne informacije. Nakon toga timovi su napravili svoje plakate na zadanu temu i prezentirali ostalim učenicima.

1. TIM: PREDMETI IZ SVAKODNEVNE UPORABE U PROŠLOSTI

Učenici su istraživali kakvi su bili predmeti koje su ljudi svakodnevno rabili u prošlosti i na koji su ih način rabili.

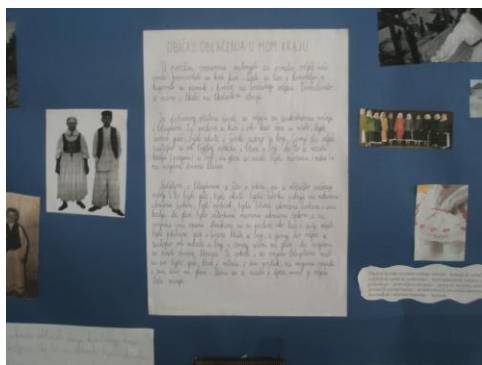
Slika 4.1.6. Plakat 1. tima

Slika 4.1.7. Plakat 2. tima

2. TIM: ODIJEVANJE U PROŠLOSTI

Učenici su istraživali o tome kako su se u prošlosti odijevali ljudi u našem selu.

Slika 4.1.8. Plakat 2. tima

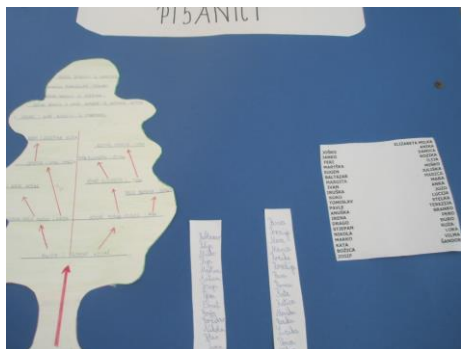
Slika 4.1.9. Plakat 3. tima

3. TIM DJEČJE IGRE U PROŠLOSTI

Učenici su istraživali kako i s čim su se igrala djeca nekad u selu.

4.TIM: IMENA U OBITELJI

Učenici su istraživali o imenima koja su se koristila u njihovim obiteljima.

Slika 4.1.10. Plakat 4. tima

Slika 4.1.11. Plakat 5. tima

5.TIM: PRIJEVOZNA SREDSTVA U PROŠLOSTI

Učenici su istraživali koja su se prijevozna sredstva koristila u prošlosti našeg sela.

Dio projekta Velika Pisanica – nekad i sad je i projekt razredne nastave Narodna nošnja u mom selu.

4.2. Narodna nošnja u mom selu (nastavni projekt vezan za predstavljanje KUU "Sloga")

CILJ: Doznati kako izgleda nošnja u mojem selu, poticati ljubav prema kulturnoj baštini te očuvanju tradicijske kulture i baštine od zaborava. Nastanak tamburaške sekcije i folklorne sekcije učenika.

AKTIVNOSTI: Razgovor sa starijim osobama koje su upoznate sa izgledom narodne nošnje, posjet KUD-a "Sloga" iz Velika Pisanice i proučavanje nošnje, fotografiranje, zapisivanje važnih podataka, proučavanje literature o velikoj Pisanici i njejoj kulturnoj baštini. (Realizirano i u sklopu projekta "Turističke kulture kada su učenici OŠ velika Pisanica prezentirali nošnju i običaje bilogorskoga kraja.)

ZADAĆE: Imenovati zavičaj u kojem učenik živi, upoznati učenike s narodnom nošnjom vlastitog sela, utvrditi ulogu i uporabu narodne nošnje nekad i danas, proučavanjem upoznati tradicijsku kulturu svoga kraja – samostalan rad na literaturi i internetu (proučavanje po skupinama), proučavanje načina izrade odjevnih predmeta sada i nekad, upoznati materijale za izradu koji su se koristili nekad.

NOSITELJI AKTIVNOST: Učenici 1.- 8. razreda .

NAČIN REALIZACIJE AKTIVNOSTI: Proučavanje, istraživanje, rad na terenu, izvanučionička nastava, integrirana nastava: glazbena kultura i TZK – plesne strukture vezane uz zavičaj, narodni napjevi našega sela, hrvatski jezik – opis narodne nošnje, zapisivanje podataka, SRO - razvijanje ljubavi prema kulturnoj baštini i očuvanje kulturnih vrednota, likovna kultura: dizajn, suradnja s roditeljima, suradnja s KUD – om iz Velike Pisanice.

Predstavljanje turističkog rada učenika OŠ Velika Pisanica na Hvaru u svibnju 2009. godine

Učenici OŠ Velika Pisanica sudjelovali su u projektu “Turistička kultura” s temom “**Otkrijmo zajedno vrednote Hrvatske**” predstavljanjem turističke ponude općine Velika Pisanica. Cilj projekta je osvijestiti i naučiti jedinstvenost kulturne i prirodne vrijednosti te potencijale staviti u suvremeni kontekst turizma.

Učenici Sara Tar, Bernarda Križan, Mirko Pavić i Ivan Bulić zajedno sa mentorom Ivanom Piriom, učiteljem informatike, izradili su kvalitetnu i opširnu prezentaciju Općine Velika Pisanica s turističkom ponudom, a učenik Mirko Pavić sastavio je esej u kojem je objasnio poveznice prošlosti i sadašnjosti naše općine u svrhu razvoja turizma te ukazao na različite mogućnosti turističke iskoristivosti i važnosti zavičaja.

Rad učenika OŠ Velika Pisanica izabran je među pet najboljih radova osnovnih škola te su učenici sa svojim mentorom pozvani na otok Hvar kako bi predstavili svoj kraj i turističke posebnosti Općine Velika Pisanica.

Boravak na Hvaru u trajanju od tri dana i završna svečanost te dodjela nagrada

priređuje se povodom obilježavanja 141.godišnjice turizma na Hvaru. Učenici naše škole tako će u gradskoj lođi Hvara svojim štandom prikazati proizvode, posebnosti; i kulturne i prirodne, tradiciju i ljepotu svoga kraja. Na ovaj način ostvarena je i suradnja s nositeljima turističke ponude naše općine koji učenicima pomažu u osmišljavanju štanda i predstavljanju na Hvaru. (Eko gospodarstvo Nakani, Udruga Konji gizardavi, Općina Velika Pisanica, ŠRC Kukavica, KUU Sloga, Eko gospodarstvo Na malenom brijegu i sl.)

TROŠKOVNIK: 2850,00 kn dnevnicu i troškovi prijevoza na Hvar .

VREMENIK AKTIVNOSTI: Tijekom cijele školske godine 2008./2009.

PREDSTAVLJANJE i VREDNOVANJE PROJEKTA: Izlaganje u etnografskoj zbirci i na predstavljanju zadrugara.

4.3. Nastajanje meteorološke postaje u OŠ Velika Pisanica

TEMA PROJEKTA: Nastajanje meteorološke postaje u OŠ Velika Pisanica

CILJ: Cjelovito učenje i opažanje za dobrobit okoliša, mjerenje namijenjeno učenicima osnovne škole koji u svojem neposrednom okolišu obavljaju različita mjerenja primjerena svojoj dobi i interesima te mogućnosti škole. Ostvarena su mjerenja vode u mjesecu ožujku, a nositelj projekta je učiteljica prirode, biologije i kemije – Josipa Ivanović tijekom nastave biologije i prirode. Odrađena je 1. faza uključenja u projekt "Globe" – polaganje licence za voditelja "Globe" programa u Velikom Grđevcu te su u mjesecu svibnju za nabavku potrebnih instrumenata za mjerenje pribavljena sredstva od 10.000,00 kn "Zagrebačkog holdinga". Projekt se nastavlja tijekom 2009./10.

ZADACI:

OBRAZOVNI: Mjereći i opažajući značajke okoliša u istraživačkom području škole, učenici upoznaju i na neposredan način doživljavaju svoje okruženje, upoznaju znanstvene metode mjerenja, prikazivanja i tumačenja podataka, povezuju školska znanja s praktičnim i terenskim radom, razvijaju osjetljivost i pozitivan odnos spram okoliša.

FUNKCIONALNI: Razvijati sposobnost preciznog mjerenja s odgovarajućim instrumentima i precizno unošenje podataka, razvijati sposobnost uočavanja uzročno-posljedičnih veza, zaključivanja i promatranja. Ostvareno mjerenje vode (sastav...)

ODGOJNI: Poticati učenike na upoznavanje posebnosti zavičaja i radom razvijati osjećaj i pozitivan odnos spram okoliša.

VODITELJI PROJEKTA: Učiteljica prirode, biologije i kemije Josipa Ivanović

RAZREDI: 6. razredi

TRAJANJE: ožujak 2009. – Svjetski dan voda

1. faza: Dobivanje informacija potrebnih za nastanak meteorološke postaje
2. faza: Prikupljanje materijalnih sredstava potrebnih za kupnju određenih instrumenata
3. faza: Kupnja odgovarajućih instrumenata za meteorološku postaju
4. faza: Postavljanje meteorološke postaje s instrumentima
5. faza: Korištenje meteorološke postaje prema vremeniku rada pojedinog razreda i predmeta

Završena je 2. faza objekta, a ostale će se realizirati tijekom 2009./10. godine.

POMOĆ I SURADNJA: ravnatelj, svi učitelji razredne i predmetne nastave, uža i šira životna sredina

METODE RADA: Terenska istraživanja, pokus, precizno mjerenje, istraživanje informacija, unošenje podataka i njegovo korištenje u nastavi

SREDSTVA RADA: Precizni i odgovarajući instrumenti za meteorološko određivanje temperature, tlaka i vlažnosti zraka

KRAJNI REZULTAT ISTRAŽIVANJA: Postaviti meteorološku postaju i njezino kontinuirano korištenje primjereno dobi učenika te interesima i mogućnostima škole.

TROŠKOVNIK: 10.000,00kn Zagrebačkog holdinga za realizaciju projekta u 2009.

NAČIN VREDNOVANJA: Uključenje u program "Globe" – natjecanja.

4.4 Terenska nastava u ŠRC-u "Kukavica"

Zbog lošeg vremena tijekom mjeseca studenoga, te radova i Konjičkog sajma održanog u listopadu, terenska nastava u ŠRC – u Kukavica nije realizirana.

4.5. Eko gospodarstva našega kraja

CILJ: Učenici su shvatili važnost poljoprivrede za proizvodnju hrane i prehranu stanovništva. Uvidjeli su važnost proizvodnje viškova za izvoz. Istaknuta je važnost proizvodnje zdrave hrane za zdravu prehranu i očuvanje zdravih ljudi te očuvanje okoliša i prirodne ravnoteže ekološkom proizvodnjom. Učenici su upoznali ekološku proizvodnju hrane u našem mjestu.

ZADACI:

Obrazovni : Učenici su upoznali eko proizvodnju, naučili su koristiti određene pripravke za zaštitu bilja koji nemaju štetno djelovanje na ljudsko zdravlje. Naučili su reklamirati ekološke proizvode, pripremiti i kušati jelo od eko proizvoda. Uvidjeli su važnost poticanja eko proizvodnje u svom domaćinstvu.

Funkcionalni : Učenici su razvili sposobnost uočavanja, uspoređivanja, povezivanja i logičkog zaključivanja na primjerima uspoređivanja suvremene proizvodnje hrane s ekološkom proizvodnjom, a u korist eko proizvodnje.

Odgojni: Učenici su počeli cijeniti napore poljoprivrednika i njihov težak rad. Razvili su svijest o važnosti zdrave prehrane i očuvanju zdravlja. Uvažavaju i poštuju rad EKO-proizvođača hrane. Primjenjuju stečena znanja u svakodnevnom životu.

RAZREDI: 8.ab

MJESTO REALIZACIJE: Eko gospodarstvo Nakani

VRIJEME REALIZACIJE: 8. lipnja 2009. godine

PREDMETI: Geografija, biologija, kemija, izvannastavna aktivnost (školski vrt)

VODITELJI PROJEKTA: Mirjana Ivanović

TROŠKOVIK: Sredstva za školski eko-vrt osigurava škola, posjet imanjima je besplatan (Utrošeno u školski eko-vrt: oko 20.000,00 kn).

Slika 4.5.1. Posjet eko gospodarstvu

Eko gospodarstvom Nakani učenike je upoznala voditeljica gospodarstva Terezija Nakani.

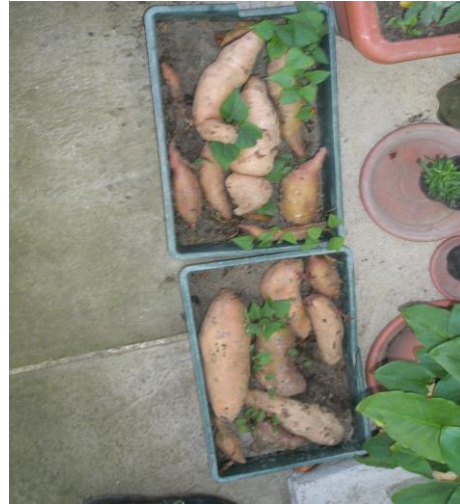
Faze rada na projektu:

1. Učenici su saznali što je potrebno da bi se postalo eko gospodarstvo
2. Upoznali su dokumentaciju koju vodi eko gospodarstvo.
3. Predočen im je sjetveni kalendar.
4. Upoznali su gdje što treba saditi – odnosno , koje se biljke vole, a koje ne.
5. Vidjeli su kako nastaje kompost za gnojidbu sadnica.
6. Predočeni su im pripravci za zaštitu pojedinog bilja te recepti za pripravke istih.
7. Učenici su upoznali eko gospodarstvo i upoznali se s biljkama koje se na njemu proizvode.
8. Susreli su na imanju radnice koje su okopavale biljke. Intervjuirali su ih i saznali mnogo korisnih podataka o uzgoju biljaka i sličnosti eko proizvodnje sa tradicionalnom poljoprivrednom proizvodnjom u prošlosti.

9. Upoznali su stroj za sušenje voća, stroj za pasterizaciju i njihov način nabave iz sredstava za eko proizvodnju Ministarstva za gospodarstvo, rad
10.i poduzetništvo i Ministarstva poljoprivrede.
11.Posjetili su spremište gotovih proizvoda i kušali neke od njih.

Slika 4.5.2. Eko proizvodi

Slika 4.5.3. Batat-slatki krumpir

VREDNOVANJE : Nakon upoznavanja s eko gospodarstvom, učenici su odlučili u više grupa učiniti sljedeće:

1. Izradili su dva plakata o svemu što su naučili i fotografirali.
2. Napravili su prezentaciju na CD-u kao trajni zapis kroz riječi i sliku o eko proizvodnji.
3. Izvršili su evaluaciju na način da su učenici individualni isticali ono što su naučili, a posebno ono što ih se najviše dojmilo.

4.5. Kršćanske zajednice u našem okruženju

RAZREDI: 7. razred

VRIJEME PROVEDBE: Ožujak i travanj 2009. godine

VODITELJICA PROJEKTA: Učiteljica katoličkog vjeronauka Kata Vidaković, glazbene kulture Jasminka Ferenčaković i razrednik 7. razreda Vlatka Franić.

TROŠKOVNIK: Budući da se crkve nalaze u samom mjestu, troškova organizacije projekta nema.

ODGOJNI I SOCIJALIZIRAJUĆI CILJEVI I SADRŽAJI:

Učenici su uvidjeti važnost i potrebu odnosa poštovanja i tolerancije prema drugim kršćanskim vjeroispovijestima i njihovim pripadnicima. Uočiti su važnost razvijanja ekumenske svijesti i osobnog angažmana .

Imenovali su načine kako možemo promicati jedinstvo kršćana u osobnom životu. Naučili su se moliti za sjedinjenje svih Kristovih vjernika.

OBRAZOVNA POSTIGNUĆA:

Usvojiti nove pojmove, razumjeli su ih i počeli su ih koristiti. Protumačili su posebnosti Katoličke, Pravoslavne i Kalvinske (protestantske) crkve, crkvenu strukturu i naveli ono što im je zajedničko. Prepoznati i objasniti temeljne postavke katoličkog, pravoslavnog i protestantskog nauka Usvojili su osnovne podatke o nastanku kršćanskih crkava i zajednica u Velikoj Pisanici i upoznali njihov život i rad u suvremenim prilikama. Objasnili su početak i razvoj ekumenskog pokreta . Prepoznali su u ekumenizmu jednu od najvažnijih zadaća Crkve. Otkrili su i prepoznali načine ekumenskog zbližavanja podijeljenih Crkava

ORGANIZACIJA I VREDNOVANJE:

1. Tijekom nastave, a u sklopu nastavne cjeline „Da svi budu jedno“ učenici su se upoznali sa sadržajima koji govore o drugim kršćanskim zajednicama s naglaskom na one čiji pripadnici žive u njihovom okruženju. Zatim su se učenici podijelili u tri skupine i svaka je dobila zadatak da terensku nastavu iskoristi da što bolje upozna a zatim i prezentira jednu kršćansku zajednicu (katolike, kalvine i pravoslavce).

2. U izvanučioničkom djelu posjetili smo 20. ožujka tri kršćanske crkve u Velikoj Pisanici i razgovarali s njihovim predstavnicima. U kalvinskoj crkvi dočekao nas je gospodin Ernest Varga, u pravoslavnoj gospodin Slavomir Gvojić a u katoličkoj gospodin župnik Mladen Benko.

Slika 4.5.2. Unutrašnjost kalvinske crkve

Slika 4.5.3. Katolička crkva

3. Poslije posjeta učenici su samostalno (izvan nastave po skupinama pripremali izvješća o viđenom i naučenom i to u obliku panoa i prezentacija).

4. Svoje radove učenici su najprije prezentirali na satovima vjeronauk. Tako su radovi svake skupine nadopunjavani i po potrebi ispravljani. Bila je to i prigoda da se radovi vrednuju i da učenici izraze svoje dojmove o ovakvom načinu rada. Većina učenika se aktivno i zainteresirano uključila u projektnu nastavu. Pojedinci su mogli dati i veći doprinos o čemu treba povesti računa pri slijedećem projektu.

TROŠKOVNIK: Prijevoz u organizaciji škole. (Kombi-vozilo).

RADOVI UČENIKA:

1. Pano izložen u predvorju škole i prezentacije učenika.

Sudjelovali gotovo svi učenici bilo fotografiranjem bilo pisanim tekstovima ili aktivnim uređenjem panoa.

Slika 4.5.1. Plakat učenika

4.6. Domovinski rat na prostoru Bjelovara (posjet Barutani, Spomen groblju Vojnović i šumi Lug))

RAZREDI: 8.ab

NASTAVNI PREDMET: Povijest

MJESTO ODRŽAVANJA: Bjelovar - Barutana, Spomen groblje Vojnović, Šuma Lug

DATUM: 5.lipnja 2009.godine – Održavanje Konjičkog maratona

CILJ: Upoznati zbivanja iz Drugog svjetskog rata i Domovinskog rata u zavičaju. Naglasiti važnost upoznavanja zavičajne povijesti. Učiti na direktnim povijesnim izvorima. Odavanje počasti svim stradalnicima u Domovinskom ratu za agresije na Hrvatsku te žrtvama Drugog svjetskog rata i poraća. Stjecati znanja o ratnim strahotama i razaranjima.

Formirati spoznaje učenika da svaki rat donosi stradanja ljudi – civila i branitelja, dakle, ljudske žrtve. Izražavati pijetet prema žrtvama bez obzira na kojoj su strani stradali. Odati počast braniteljima i civilima poginulim u agresiji na Hrvatsku.

ZADACI:

Materijalni: Stjecanje znanja o putu Hrvatske u samostalnost i suverenost. Usvajanje znanja o agresiji Srbije i Jugoslavenske armije na Hrvatsku i njenim posljedicama na primjeru lokalne nacionalne povijesti. Stjecanje znanja o oslobođenju hrvatskog teritorija i posljedicama rata.

Funkcionalni: Donositi vlastite stavove i zaključke na osnovu spoznaje o zbivanjima i stradanjima u različitim ratovima s na konkretnim primjerima iz Drugoga svjetskoga rata i poraća te Domovinskog rata. Uočavati uzročno posljedične odnose ratnih zbivanja i stvarati zaključke da rat donosi stradanja i razaranja. Osuda odnosa prema zarobljenima, nestalima i ubijenima – posebno civilima – stradalnicima koji nisu direktni učesnici u ratu.

Odgojni: Razvijati stav učenika prema agresiji, ratnim razaranjima, ljudskim žrtvama, zarobljenim i nestalim civilima i braniteljima – osuda agresije i ekocida.

Slika 4.6.1. Barutana

Slika 4.6.2. Bjelovarski konjanici

TROŠKOVNIK: Prijevoz učenika organiziran besplatno u suradnji sa Čazmatransom.

Nastava je realizirana na terenu:

- 1) Šuma Lug – Stradanja u ratu i poraću
  - posjet spomen obilježju
  - predavanje za učenike
  - dobivanje CD materijala o tamošnjim zbivanjima
  - dobivanje pisanih materijala
  - čitanje prigodnih stihova pjesnika Branka Kreštana
  - odavanje počasti žrtvama

- 2) Barutana – gledanje filma o zbivanjima na Barutani
  - obilazak prostora
  - odavanje počasti žrtvama

- 3) Spomen groblje Vojnović – obilazak spomen područja

Slika 4.6.3. Šuma Lug

Slika 4.6.4. Husarska odora

VREDNOVANJE: Učenici su bilježili podatke, fotografirali bitne sadržaje, a evaluacija je izvršena na satu povijesti razgovorom o naučenom i iznošenjem vlastitih stavova, zaključaka i dojmova o ratnim strahotama.

4.8. Razvrstavanje otpada u učionici

Tema projekta Razvrstavanje otpada u učionici vezana je uz nastavnu temu Zaštita i očuvanje okoliša.

CILJ: Zaštita i očuvanje okoliša

AKTIVNOSTI: Postavljanje kanti za smeće, razvrstavanje otpada. (Rad u knjižnici (proučavanje literature o smanjenju i recikliranju otpada). Rad na internetu. Razgovor o mogućnostima i načinima recikliranja. Bilježenje te sistematizacija bilježaka. Recikliranje otpada (papir recikliramo i ponovo koristimo – školska zadruga, limenke – ponovo korištenje kao posuda za olovke i cvijeće, plastika – koristimo za vaze, a organski otpad stavljamo u komposište). Fotografiranje materijala i izrada plakata.

ZADAĆE PROJEKTA: Potrebno je razlikovati smeće i otpad. Navesti postupke kako učenici mogu pripomoći zaštiti, očuvanju i unapređenju okoliša. Upoznati učenike sa postupkom recikliranja. Razvijati pozitivno stajalište o postupcima zaštite i očuvanja okoliša. Razvijati ljubav prema prirodi. Razvijati sposobnost promatranja, opisivanja, bilježenja i zaključivanja.

NOSITELJI AKTIVOSTI: Učenici 2. razreda OŠ Velika Pisanica, učiteljica Marija Dent.

Slika 4.8.1. Učenički rad

Slika 4.8.2. Recikliranje papira

NAČIN REALIZACIJE AKTIVNOSTI: Proučavanjem, istraživanjem, radom u knjižnici, izvanučioničkom nastavom, integriranom nastavom navesti učenike na potrebu i naviku sortiranja otpada.

Likovna kultura: Izrada plakata i čestitki od recikliranog papira i papirnatih vrećica, izrada tegli od limenih konzervi.

VREMENIK: Tijekom cijele školske godine, a posebno u travnju 2009. jer je tada tema Zaštita i očuvanje okoliša.

Troškovnik: U sklopu nastave likovne kulture.

VREDNOVANJE: Plakati, prezentacija u PowerPointu, izložba radova od recikliranog materijala.

4.9. Šuma kroz godišnja doba

Tema je vezana uz nastavne teme: Jesen u zavičaju, Zima u zavičaju, Proljeće u zavičaju, Ljeto u zavičaju.

CILJ: Upoznati promjene u šumi kroz sva četiri godišnja doba te upoznati promjene u biljnom i životinjskom svijetu.

AKTIVNOST: Odlazak u šumu četiri puta na godinu te promatranje šume kroz sva četiri godišnja doba. Sakupljanje plodova i lišća. Razvrstavanje prikupljenog materijala i fotografiranje. Sistematizacija bilježaka te pisanje izvješća. Izrada mape : Četiri godišnja doba. Prezentacija na završnoj razrednoj svečanosti.

ZADAĆE PROJEKTA: Upoznati promjene u prirodi kroz sva četiri godišnja doba te uočiti posebnost svakog godišnjeg doba. Opisati padaline i temperaturu. Imenovati biljke i životinje u šumi. Razvijati sposobnost promatranja, uočavanja, opisivanja i istraživanja. Poticati učenike na boravak u prirodi. Razvijati ljubav prema prirodi i njenim očuvanju.

NOSITELJI AKTIVNOSTI: Učenici 2. razreda OŠ Velika Pisanica.

NAČIN REALIZACIJE AKTIVNOSTI: Proučavanjem, istraživanjem i izvanučioničkom nastavom integrirati sadržaje na temu šume. Odlazak u prirodu te podjela na grupe.

VREMENIK: listopad, siječanj, travanj, lipanj

NAČIN PROVOĐENJA:

U akciji su sudjelovali svi učenici drugog razreda Osnovne škole Velika Pisanica, zajedno sa učiteljicom. Akcija se kroz različite aktivnosti provodila tijekom prvog i drugog polugodišta školske godine 2008./2009.

1. Zajedno s učenicima na satovima razredne zajednice i prirode i društva razgovarati o šumskom okolišu, promjenama tijekom godišnjih doba, te o ugroženosti, odnosno o potrebi poduzimanja mjera za očuvanje šume.
2. Kroz šetnje šumom učenici su uočavali negativne primjere i uočili promjene tijekom godišnjih doba, te fotografirali činjenično stanje (smeće, promjene u prirodi).
3. Na satu prirode i društva učenike sam upozнала sa godišnjim dobima i promjenama u prirodi tijekom određenog godišnjeg s naglaskom na ekologiju 4. Na satovima hrvatskog jezika smišljali smo odgovarajuće ekološke poruke i parole, povezivali ih s odgovarajućem godišnjem dobom.

Slika 4.9.1. Šuma u jesen

Slika 4.9.2. Šuma zimi

Slika 4.9.3. Šuma u proljeće

Slika 4.9.4 Šuma ljeti

PREDSTAVLJANJE PROJEKTA: Izrada vlastitih slikovnica od sakupljenog materijala i organiziranje male izložbe na kraju godine.

TROŠKOVNIK: Besplatno.

4.10. Kazalište u gostima - kazališna predstava Jadranke Čunčić –Bandiov: Šale, trice, zvrndalice

RAZREDI: 1.- 4. razredi MŠ i PŠ i polaznici igraonice

NASTAVNI PREDMET: Hrvatski jezik

MJESTO ODRŽAVANJA: Mjesni dom općine Velika Pisanica

VRIJEME: 26. svibnja 2009. godine

CILJ: Učenici su upoznali književnicu Jadranku Čunčić-Bandov, njezin lik i djelo, lutkarske igrokaze te doživjeti kazališnu predstavu. Shvatili kazalište kao medija i komunikacije u kazalištu.

ZADACI:

Obrazovni: Učenici su upoznali spisateljicu, njezin način rada i njena djela. Uočili suprotstavljene likove i prepoznati karakteristike lutkarskog kazališta - scenografiju, lutke, igrokaz. Usvojili su razlike između kazališne predstave i filma. Prepoznali i imenovali osobinu lika u dramskom djelu.

Funkcionalni: Učenici su razvili maštovitost i kreativnost. Počeli njegovati izražavanje kritičkog mišljenja. Razvili sposobnosti zaključivanja, obrazlaganja, argumentiranja i obrane svojih stajališta. Nastavili razvijati govorne i pismene izražajne sposobnosti. Samostalnost u radu (samostalno dramsko stvaranje). Razvijaju radnu disciplinu (poštivanje pravila i suradnika). Doživjeli susret – izravni kontakt sa lutkama.

Odgojni: Učenici su razvili ljubav prema materinjem jeziku i izražavanju lutkama. Osvijestili ulogu medija u životu obitelji i svakoga čovjeka, a posebno svakog djeteta. Počeli stjecati spoznaja o odgovornosti medija za društvenu

zajednicu. Čovjekova vrijednost nalazi se u dva njegova najmanja dijela: srcu i jeziku.(arapska).

Slika 4.10.1. Jadranka Čunčić-Bandov s učenicima

Slika 4.10.2. Izvođenje predstave

TROŠKOVNIK: 10 kuna po učeniku (cijena predstave).

VREDNOVANJE: Na satu hrvatskoga jezika kao gradivo medijske kulture.

4.11. Književni susret – projekt školske knjižnice

RAZREDI: 5.6.7.i 8.

MJESTO ODRŽAVANJA: OŠ Velika Pisanica

VRIJEME: U tijeku školske godine 2008./2009.

CILJ: Osposobljavanje učenika za jezičnu komunikaciju te razvijanje osjećaja za duhovnu baštinu hrvatskoga naroda.

ZADACI:

OBRAZOVNI: Književnik –umjetnik. Književnost – umjetnost riječi. Umjetnička književnost – poznat autor. Interpretativno čitanje književnoga teksta. Biografski i bibliografski podaci o piscu i njegovim djelima. Izrada prigodnih panoa.

FUNKCIONALNI: Razvijanje osjetljivosti za književnu riječ. Razvijanje čitateljskih potreba i stvaranje čitateljskih navika. Poticanje na stvaralačku

upotrebu jezika i na razmišljanje prilikom upotrebe leksika. Literarni pokušaji učenika.

ODGOJNI: Razvijanje ljubavi prema jeziku hrvatskoga naroda, njegovoj književnosti i kulturi. Književnost je čuvarica duha naroda, njegovog načina poimanja svijeta i vrijednosti. Razvijanje osjećaja za upoznavanje i njegovanje nacionalne književnosti kao baštine koju trebamo prenijeti na nove naraštaje. Razvijanje osjećaja pripadnosti svome narodu i njegovoj materijalnoj i duhovnoj baštini.

TROŠKOVNIK: Nije moguće odrediti.

VREDNOVANJE: Na nastavi hrvatskoga jezika.

4.12. Kulturno-povijesne građevine u našem kraju

CILJ: Istraživati kulturno-povijesne spomenike i stare stambene građevine te saznati mnogo o načinu stanovanja, kulturi i tradiciji naših predaka. Uspoređivati način stanovanja nekad i sad. Istraživati i povezivati na temelju povijesnih izvora (fotografija, mapa, karata) i postojećih građevina. Proučiti način izgradnje kao i građevinski materijal koji se koristio u izgradnji u prošlosti. Izgrađivati stav o očuvanju kulturno-povijesnih građevina kao svjedoka povijesti našega sela.

ZADACI:

OBRAZOVNI: Naučiti učenike o načinu stanovanja i arhitekturi našega kraja, naučiti pojmove etnografije i etnologije, likovno, vizualno i povijesno upoznati Prostor življenja Pisaničana.

FUNKCIONALNI: Razvijati sposobnosti za njegovanje kulture i muzejske ostavštine, razvijati ljubav prema povijesti i sakupljanju starih predmeta, njegovanje starih običaja kroz elemente folklorne baštine.

ODGOJNI: Poticati međusobno druženje učenika, učitelja i roditelja, obilježiti i stvoriti nešto što ostaje školi kao poticaj za međusobnu suradnju, biti dio sadašnjosti koja njeguje elemente prošlosti – upoznavati vlastitu povijest i izgraditi pozitivan odnos prema nekadašnjem životu vlastitih predaka.

NAMJENA PROJEKTA: Očuvanje kulturno-povijesne baštine našega sela

NOSITELJ PROJEKTA: Učenici 3. razreda i učiteljica Ljubica Dent.

NAČIN REALIZACIJE: Podjela učenika u timove (3. tima) te obilazak terena.

1.tim – Crkve u našem selu

2.tim – Stambene zgrade u prošlosti

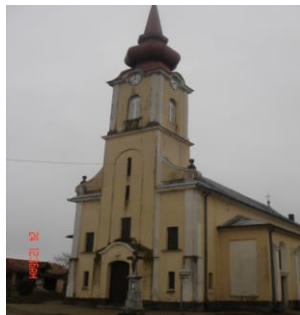
VREMENIK: Ožujak 2009.

U pripremnom razdoblju proveli smo istraživanje o tome što učenici znaju o povijesno kulturnim građevinama u našem selu-crkvama. Nakon obilaska razgovarali smo o tome na koji se način one održavaju ,koja značenja imaju u povijesti našeg sela, kao i budućnosti tih građevina koje će ostati kao svjedoci prošlosti za njih i njihove potomke.

CRKVE U NAŠEM SELU

Slika 4.12.1
Kalvinska crkva

Slika 4.12.2.
Katolička crkva

Slika 4.12.3
Pravoslavna crkva

STAMBENE KUĆE U PROŠLOSTI

U pripremnom razdoblju proveli smo istraživanje u kakvim kućama živimo,koje godine su kuće izgrađene ,od kojeg građevnog materijala su izgrađene. Nakon toga istraživali smo stare kuće po selu .

Saznali smo da su se u prošlosti u našem selu gradile kuće od nabijane zemlje,drvene kuće a kasnije od cigle i drvenih stupaca.

Slika 4.12.3 Drvena kuća/oko 300god)

Slika 4.12.5 Nabijena kuća od zemlje

Slika 4.12.6. Kuća građena nakon Drugog svjetskog rata

Naišli smo na kuće koje su u ruševnom stanju ,nadamo se da će se obnoviti .

Slika 4.12.7 i 4.12.8. Kuća napravljena od nabijene zemlje s pročeljem koje se zove "somić".

Obradovalo nas je da su neke veoma stare kuće obnovljene i da se još u njima živi.

Slika 4.12.9. Obnovljene kuće

Slika 4.12.10. Obnovljene kuće

VREDNOVANJE I KORIŠTENJE REZULTATA VREDNOVANJA:
Pripremiti prezentaciju i usmeno izvješće pred ostalim učenicima u školi i pred razredom. Izlaganje plakata na oglasnom mjestu u selu s porukom o očuvanju starih građevina kao svjedoka naše prošlosti. Zbog zanimljivosti projekta on se nastavlja i u školskoj godini 2009./10. (izlaganje plakata u selu i razvijanje svijesti lokalno stanovništva).

4.13. Kros u školi

Slika 4.13.1. Kros učenika 5. i 6. razred

VODITELJ PROGRAMA: Biljana Novković, prof.

Tema: Svjetski dan sporta i Svjetski dan borbe protiv pušenja 26. i 28.05.2009.
Osnovnoškolsko natjecanje u krosu za učenice i učenike Matične i područnih škola od 1.do 8. razreda.

DATUM OSTVARIVANJA: 26. i 28. svibnja 2009.

I. CILJ:

Podizanjem opće sposobnosti organizma učenici su adaptirani za različite životne situacije. Razvijena je zdravstvena kultura učenika u svrhu čuvanja i unapređivanja vlastitog zdravlja i zdravlja okoline.

Razvijena je sposobnost za promatranje, doživljavanje i stvaranje estetskih vrijednosti (ljepota kretanja, ljepota športske borbe, ljepota prirode).

Uvedeni su učenici u organizirani sustav natjecanja.

Teško je hijerarhijski odrediti vrijednost ljudskih osobina i sposobnosti jer je svaka značajna na svoj način. Za ljudsko zdravlje primarno je imati zadovoljavajuće funkcionalne sposobnosti. One su odgovorne za razinu, stabilnost i regulaciju tzv. sustava za transport energije, u kojem sudjeluju brojni unutarnji organi, posebno srčano-krvožilni i dišni sustav. O kvaliteti rada baš tih organa značajno ovisi ukupna izmjena tvari u organizmu od prijema, prerade i prijenosa energije do izbacivanja otpadni produkata. O njima ovisi život i rad svake stanice ljudskog organizma.

Jedan od ključnih problema neaktivnog čovjeka današnjice nastaje uslijed poremećene ravnoteže između unosa i potrošnje energije. To je uzrok nastajanju poremećaja u radu i strukturi unutarnjih organa, a posljedice su brojne: od preranog starenja i umiranja stanica, preko taloženja masnog tkiva do dijabetesa i srčano-krvožilnih smetnji, koji je najdramatičniji predstavnik infarkt.

Te i slične tegobe mogu se značajno spriječiti odgovarajućim vježbanjem, a u nekim slučajevima isključivo vježbanjem.

Posebno je važna uloga vježbanja u povećanju jedne od funkcionalnih sposobnosti tzv. aerobne izdržljivosti, tj. povećanju razine primitka i transporta kisika. Priroda je čovjeku dala mogućnost da tu sposobnost regulira vježbanjem. Ako osoba ne vježba, aerobna izdržljivost opada i nastaju brojne tegobe, a ako vježba, pospješuje rad svih organa i tako sprečava poremećaje.

Na tu se sposobnost može i mora utjecati tijekom cijelog života i u tom smislu treba odgajati djecu i mladež da već u ranoj fazi postanu svjesni kako je

potrebno svakodnevno vježbati. (duge šetnje, brzo hodanje, vožnja bicikla, trčanje, rolanje, plivanje, treniranje u sportskim klubovima i fitness centrima.)

II. ZADACI:

1. ANTROPOLOŠKI:

- a) Antropometrijske karakteristike: Utjecati na pravilan rast i razvoj
- b) Motoričke sposobnosti: Utjecati na razvoj opće motorike
- c) Funkcionalne sposobnosti: Utjecati na povećanje respiratorskog i kardiovaskularnog sustava, utjecati na razvoj aerobnog kapaciteta i povećanje aktivnosti živčanog sistema.

2. ODGOJNI: Primjerenom organizacijom nastavnog procesa stavili su se učenici u međusobne odnose koji učvršćuju zajedništvo i radnu disciplinu. Čašom cedevite koju je dobio svaki učenik sudionik krosa učenici su potaknuti na zdrav život i zdravo piće. Medalje i pohvalnice podijeljene učenicima imaju svrhu nagraditi one učenike koji su se rezultatima posebno istaknuli. Besplatnim gablecom počašćeni su svi učenici razredne nastave kojima je ovo prvi susret s krosom.

Mjesto izvođenja: Označeno nogometno igralište

Pomagala: Štoperica, ciljni štapić

Opis: Trčanje počinje iz položaja visokog starta

VREDNOVANJE: Rezultati se koriste za nastavu i ocjenjivanje TZK.

Slika 4.13.2. Primjer niskog starta

Razvoj opće aerobne izdržljivosti učenika

O važnosti aerobnog treninga za ljudsko zdravlje, najbolje govori podatak da svjetska zdravstvena organizacija (WHO) određuje razinu zdravstvenog stanja pojedinca razinom razvijenosti opće aerobne izdržljivosti, a kao mjeru postavlja maksimalni primitak kisika. Hollmann (1992) za pojam „*nedostatno kretanje*“ preporučuje zamjensku definiciju „*nekorištenje zaštitnog djelovanja treninga aerobne izdržljivosti*“. Navedeni primjeri i postojeći znanstveni dokazi nedvosmisleno ukazuju kako aerobni trening i razvoj aerobne izdržljivosti ima najveći utjecaj na opće zdravstveno stanje organizma u odnosu na sve druge sadržaje i ciljeve u tjelesnoj i zdravstvenoj kulturi (u skladu i sa Rusch, Weineck 1998, Hollmann i Hettinger 2000). Stoga je bi bilo razumljivo da aerobni trening ima prioritetnu ulogu u planu i programu TZK-a, pri planiranju ciljeva i programiranju rada. Međutim, niti je to u praksi slučaj, niti se radi o jednostavnom problemu. S tim u vezi pojavljuje se nekoliko upitnosti. Prva se odnosi na mišljenja koja datiraju još iz 70-tih godina prošlog stoljeća prema kojima dječji organizma nije fiziološki primjeren treningu izdržljivosti. Uzrok ovakvim mišljenjima bila su metodološki nepotpuna istraživanja kod kojih su djeca prije puberteta imala manji porast maksimalnog primitka kisika uslijed treninga izdržljivosti u odnosu na odrasle. Pri tomu nije uzimana u obzir veća količina dnevne aktivnosti kod djece i specifičnost intenziteta treninga kod djece u odnosu na odrasle (Rowland 1996). Danas većina autora opovrgava neprimjerenosti aerobnog treninga dječjem organizmu (Rusch i Weineck 1998, Hollmann i Hettinger 2000, Rowland 1996) smatrajući naprotiv kako je vrijeme predpuberteta i puberteta senzibilna faza i ako se ne iskoristi neće biti moguće dostići

potencijale za razvoj aerobne izdržljivosti u odrasloj dobi (Weineck 2000).

Druga upitnost u svezi postavljanja treninga opće aerobne izdržljivosti kao prioriteta je neslaganje stručnjaka u svezi s potrebnim omjerom zastupljenosti

kondicijskog treninga (razvoja sposobnosti) i učenja tehničko taktičkih elementa pojedinih sportova. Čemu dati prioritet tehnici ili kondiciji? Je li uopće potrebno potencirati jedno ili drugo? Ili čak, može li se s obzirom na vremenska i druga ograničenja postići truda vrijedan rezultat u bilo kom ili je to možda moguće u oba područja istovremeno?

Pitanja su kompleksna i svaki jednoznačan odgovor bio bi pogrešan. Dob učenika je svakako važan faktor i po našem mišljenju omjer učenja tehnike i razvoja sposobnosti se treba mijenjati tako da je u mlađim dobnim skupinama više naglašeno usvajanje motoričkih znanja a u starijim razvoj sposobnosti, odnosno kondicijski trening. Isto tako, kroz dobne skupine, potrebno je mijenjati i omjer zastupljenosti pojedinih kondicijskih sposobnosti, pri čemu u mlađim dobnim skupinama dominira raznovrsnost gotovo svih kondicijskih sposobnosti¹ a u starijim prije svega aerobna izdržljivost, a potom jakost (funkcionalna gimnastika prije svega) i fleksibilnost. Brzina, agilnost i eksplozivna snaga nemaju bitnu zdravstveno utilitarnu vrijednost (Hollmann i Hettinger 2000, Weineck 2000) i stoga je prema našem mišljenju logična njihova manja zastupljenost posebno u srednjoškolskoj dobi. Međutim, postoje i suprotna razmišljanja po kojima treba dominirati rad na razvoju brzine, agilnosti i snage iz razloga što su to sposobnosti važne za uspješnost u momčadskim i većini drugih sportova, koje većina učenika voli i rado prakticira zbog naglašenosti igre, zabave i natjecanja. Dodatni argument koji može ići u prilog dominaciji momčadskih sportova u nastavi TZK-a je njihova kompleksni utjecaj, posebno na neke dijelove antropološkog statusa (sociološka, konativna i kognitivna zahtjevnost). Međutim, problem je njihov znatno manji utjecaj na zdravstveni status od treninga opće aerobne izdržljivosti. Naime, medicinski stručnjaci se slažu pri preporuci da se za optimalno djelovanje na zdravlje organizma trebaju koristiti prije svega ciklične aktivnosti laganog intenziteta i kontinuiranog trajanja od 20-60 minuta, odnosno trening za razvoj opće aerobne izdržljivosti

---

(Weineck 2000, Rosch i Weineck 1998, Hollmann i Hettinger 2000). Pri tomu se prema momčadskim i drugim kontakt sportovima izražava određena suzdržanost zbog znatno slabijeg utjecaja na opću aerobnu izdržljivost (Hollmann, prema usmenom navodu) i većoj mogućnosti povreda. Međutim, posebno u dječjoj dobi cikličke aktivnosti brzo mogu preći u dosadu i dovesti do odbijanja nekih učenika da ih prakticiraju kako na nastavi tako i u slobodnom vremenu. Ovdje se pojavljuje problem odnosa između zdravstvene korisnosti i primjerenosti neke tjelesne aktivnosti i njene zabavnosti. U okviru nastave TZK-a problemu monotonije u treningu opće aerobne izdržljivosti može se doskočiti primjenom glazbe i raznovrsnih sadržaja (trčanje, brzo hodanje, preskakanje vijače, penjanje na klupicu, trčanja sa vođenjem lopte, trčanje s različitim zadacima sl.) npr. u obliku kružnog treninga.

Ako za to postoje mogućnosti, raznovrsnosti odlično mogu doprinijeti i trčanja u prirodi, plivanje, rolanje, aerobik i slično.

S druge strane ima ne mali broj učenika koje je moguće motivirati za ovu vrstu treninga ukazujući im na njegovu široku zdravstvenu vrijednost i posebno utjecaj na redukciju potkožne masti i doprinos estetici tijela. Pri tomu je uspjeh u takvim pokušajima motiviranja učenika za aerobno vježbanje, posebno vrijedan s aspekta primjene aerobnog treninga ne samo na nastavi nego i u slobodnom vremenu. Uspješno motiviranje učenika da vježbaju u slobodnom vremenu je i najbolji odgovor na problem vremenskog ograničenja od dva školska sata tjedno i nemogućnost da se samo u okviru nastave zadovolji potrebna učestalost i opseg treninga. Prema Findaku (1997) profesor TZK-a ima cilj komu treba podrediti sve ostale ciljeve, a odnosi se na potrebu da se uvjeri učenike u korisnost tjelesnog vježbanja i njegovo prihvaćanje kao stalne vrijednosti. Ovakav pristup predstavlja promjenu i zahtijeva drugačiji odnos prema radu, u kome profesor pored toga što je stručnjak treba biti i animator i prije svega odgajatelj za cjeloživotno tjelesno vježbanje. Oni koji rade u praksi svjesni su koliko je taj zadatak animatora za zdrav životni stil vrijedan ali izuzetno kompleksan i težak. Budući

se po našem mišljenju radi o suštinskom problemu ili šansi, u drugom dijelu rada ćemo posvetiti posebno poglavlje realizaciji ovog zahtijeva.

Komparirajući našu i stranu literaturu dobili smo dojam kako kod naših stručnjaka nije u dovoljnoj mjeri prepoznata zdravstvena vrijednost treninga za razvoj opće aerobne izdržljivosti i njegova važnost za jačanje srčano-žilnog, imunog, hormonalnog i centralno-živčanog sustava. Kardio trening za modernu medicinu predstavlja jedno od najvažnijih sredstava za prevenciju, liječenje ili rehabilitaciju bolesti suvremenog svijeta, prije svega bolesti srca i krvnih žila, pretilosti, stresa pa i smanjenju vjerojatnosti oboljenja od karcinogenih oboljenja (Hollmann 1992, Hollmann i Hettinger 2000, Rosch i Weineck 1998, Weineck 2000). U tabeli 1. je sveobuhvatan prikaz svestranog utjecaja treninga opće aerobne izdržljivosti na različite sustave i organe u ljudskom tijelu. Ipak, čini se potrebnim posebno naglasiti ohrabrujuće nove rezultate do kojih su došli Hollmann i sur. (2003) istražujući utjecaj aerobnog treninga na mozak. Njihov zaključak je kako trening opće aerobne izdržljivosti jednako blagotvorno djeluje na moždane stanice kao i na srčano žilni sustav, što je postala neupitna znanstvena činjenica (Hollmann, 1999).

Tablica 4.13.1. Utjecaj treninga aerobne izdržljivosti na različite sustave organizma (kreirano prema Hollman i Hettinger 2000, Weineck 2000, Beyer 1987, Jonath 1986)

Srčano-žilni sustav	<ul style="list-style-type: none"> ▪ optimizacija između ponude i potrebe miokarda za kisikom ▪ poboljšana električna stabilnost miokarda ▪ povećanje srčanog mišića i dilatacija srčane šupljine ▪ pad pulsa u mirovanju ▪ poboljšana kapilarizacija ▪ povećanje arterio-venozne O₂ razlike ▪ stabilizacija krvnog tlaka ▪ povećanje udarnog i minutnog volumena srca
----------------------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ povišenje VO₂max i poboljšanje njegove procentualne iskoristivosti
Mišićni metabolizam	<ul style="list-style-type: none"> ▪ povećanje broja i volumena mitohondrija u sporim mišićnim vlaknima ▪ pojačana sposobnost rada enzima aerobnog metabolizma ▪ povećanje glikogenskih rezervi ▪ povećani udio metabolizma masti u dobivanju energije pri submaksimalnim opterećenjima ▪ povećana sposobnost dubljeg iscrpljivanja energetske potencijala pri dugotrajnim opterećenjima ▪ ubrzanje sposobnosti oporavka energetske depoa
Krv	<ul style="list-style-type: none"> ▪ povećanje ukupne količine krvi ▪ relativno povećanje i promjena morfologije eritrocita ▪ relativno povećanje hemoglobina ▪ povećanje plazme u krvi ▪ prošireni puferski kapacitet
Pluća – disanje	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dublje disanje ▪ povećanje minutnog volumena disanja ▪ povišenje vitalnog kapaciteta ▪ hipertrofija dišne muskulature
Živčani sustav	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poboljšano funkcioniranje živčanog sustava ▪ razgradnja adrenalina ▪ smanjenje štetnog utjecaja stresa na organizam ▪ umirujuće djelovanje na živčani sustav uslijed premještanja vegetativnog živčanog sustava u smjeru parasimpatičkog djelovanja
Endokrini sustav	<ul style="list-style-type: none"> ▪ povećanje volumena i efikasnosti funkcioniranja endokrinih žlijezda ▪ poboljšana senzibilnost organizma prema djelovanju hormona
Imunološki sustav	<ul style="list-style-type: none"> ▪ veća otpornost prema infekcijama i prehladama ▪ pravilno dozirana aerobna opterećenja poboljšavaju tjelesni obrambeni sustav ▪ intenzivna, maksimalna i iscrpljujuća opterećenja djeluju imunosupresivno (opadanje obrambenih sposobnosti organizma)

Na osnovu prethodno navedenog, mišljenja smo da trening opće aerobne izdržljivosti zbog svoje izuzetne zdravstvene vrijednosti treba imati prioritarnu ulogu u nastavi TZK-a, ne samo u odnosu na ostale kondicijske sposobnosti, nego i u odnosu na sve druge ciljeve i sadržaje ovog odgojno obrazovnog područja. Navedeno se posebno odnosi na srednju školu.

OSTVARENI REZULTATI:

a) Učenice 400m - 1. i 2. razred

1. Dora Dent, 2.r.
2. Leonora Cocut, 2.r.
3. **Valentina Perdedaj, 2.r.**

b) Učenici 400 m – 1. i 2. razred

1. Kristijan Markaj, 1.r.
2. Kristijan Lleshdedaj, 2.r.
3. Bruno Ileković, 1.r.

c) Učenice 500 m – 3. i 4. razred

1. Josipa Đurđević, 3.r.
2. Ivana Dragec, 3.r.
3. Ivana Gašparac, 3.r.

d) Učenici 500 m – 3. i 4. razred

1. Vedran Kočiš, 3.r.
2. Edison Markaj, 4.r.
3. Ivan Kočiš, 4.r.

e) Učenice 600 m – 5.i 6. razred

1. Valentina Dragec, 5.b
2. Dafina Markaj, 6.b
3. Petra Tar, 6.b

f) Učenici 800 m – 7.i 8. razred

1. Albert Marjakaj, 5.b
2. Donato Markaj, 5.b
3. Josip Milović, 5.b

g) Učenice 800 m – 7. i 8. razred

1. Matea Tozin, 8.b
2. Helena Četković, 7.r.
3. Vedrana ormanović, 8.b

h) Učenici 1000m – 7. i 8. razred

1. Nrec Markaj, 7.r.
2. Dario Maljevac, 8.b
3. Renato Radanović, 8.b

TROŠKOVNIK: 1665,57 kn (medalje, gablec, cedevita)

4.14. Izrada kućica za ptice

AKTIVNOST: Izraditi na satu razrednog odjela kućice za ptice koje će se smjestiti u školski vrt.

CILJ: Naučiti upotrebljavati alate i sredstva i pomagala za rad s drvetom i njegovati praktičnu nastavu.

NAMJENA: Izrada kućica za ptice vezana je za projekt školskog vrta i zaštite ptica tijekom zime. Namijenjena je kreativnom radu razrednika (izrada kućica) i

prirode i biologije (zaštita ptica zimi). Zajedničko druženje učitelja i učenika kao osnova za zaštitu ptica koje obitavaju zimi u našim krajevima.

NOSITELJI AKTIVNOSTI: Učiteljica matematike i razrednica 7.r. Vlatka Franić i učenici (praktično) te učiteljica prirode i biologije (edukativno o zaštiti tijekom zime).

NAČIN REALIZACIJE: Na satu tehničke kulture ili satu razrednog odjeljenja naučiti rukovati alatima za rad (čavli, čekić, pila) te postaviti kućice u školskom vrtu. Predavanje na temu zaštite ptica zimi.

VREMENIK: Kasna jesen i zima.

TROŠKOVNIK: Oprema i materijali (besplatno).

NAČIN VREDNOVANJA: Natjecanje HRT-a "Najljepši školski vrt" te praktična nastava tehničke kulture.

5. REALIZACIJA IZVANUČIONIČKE NASTAVE

5.1. RAZREDNA NASTAVA

TEMA	MJESTO	VRIJEME OSTVARIVANJA	CILJ	NOSITELJI	AKTIVNOSTI	TROŠKOV- NIK
Jesen (Jesen u šumi, voćnjaku ili parku)	Šuma, voćnjak, vinograd	21.10.2008.	Promotriti i opisati promjene u prirodi u jesen	Učenici 1.- 4. razreda	Promatranje, bilježenje, fotografiranje, skiciranje, izrada kalendara prirode	Besplatno
Moj zavičaj	Selo u kojem živim	1.polugodište	Upoznati mjesto svog stanovanja	Učenici PŠ Lasovac	Promatranje, bilježenje, Fotografiranje, prikupljanje podataka	Besplatno
Zagreb	Glavni grad RH	31.10.2008.	Upoznavanje grada, odlazak na kazališnu predstavu	Učenici 1.- 4. r.	Skiciranje, prikupljanje, bilježenje, fotografiranje, igra	120,00 kn snose roditelji
Zima	Park ili šuma	16.1.2009.	Promotriti i opisati promjene u prirodi zimi	Učenici 1.r.	Skiciranje, prikupljanje, bilježenje, fotografiranje, igra	Besplatno
Proljeće	Šuma, livada, park, povrtnjak	21.4.2009.	Osposobiti učenike za uočavanje značajki	Učenici 1.-4.r.	Skiciranje, prikupljanje, bilježenje, fotografiranje, igra u prirodi, razvrstavanje	Besplatno

	proljeća		prikupljenog materijala i sortiranje u mapu			
Voda je svuda oko nas Projektna nastava vode	Potok, rijeka	Travanj Ožujak	Međusobno povezivanje različitih nastavnih sadržaja te stvaranje ispravnog stava o vodi i važnosti vode Kruženje vode u prirodi	Učenici 2.r. Učenici 4.r. Gosti -roditelji	Proučavanje, odlazak na teren, ispitivanje, fotografiranje, bilježenje, slikanje, crtanje, proučavanje literature Pokusi, likovna k. - slikanje	Besplatno
Središte moje županije	Grad Bjelovar	4.5.2009.	Upoznati kulturne, povijesne i gospodarske važnosti grada	Učenici 1.- 4. r. PŠ Lasovac i MŠ	Promatranje, bilježenje, fotografiranje, prikupljanje podataka, gledanje predstave, posjet meteorološkoj postaji u Bjelovaru	Prijevoz organizira škola u dogovoru s Čazmatransom Troškove gableca snosi škola.
Kazališna predstava	Mjesni dom općine V.Pisanica	26.5.2009.	Osjetiti čari kazališta	Učenici 1.-4.r.	Gledanje	Prijevoz besplatan kao i gablec.
Upoznajmo i druge zavičaje	Nizinski, primorski ili brežuljkasti	4. i 5. lipnja	Upoznati ljepotu i posebnosti	Učenici 1.-4. r.	Promatranje, bilježenje, fotografiranje, prikupljanje podataka,	180,00 kn plaćaju roditelji –

	zavičaj		drugih zavičaja		izrada plakata	Đakovo PŠ. 600,00 kn MŠ plaćčaju roditelji – Istra.
Škola plivanja	Istra Bizovac	4.i5.lipnja	Naučiti plivati i usavršiti tehniku plivanja	Učenici 1.-4.r.	Vježbanje, igra	Đakovo i Istra. Troškove snose roditelji(180,00 i 600,00 kn)
Odlazak u cvjetnjak - projekt	Školsko dvorište, učionica	Travanj i tijekom godine	Upoznati život biljaka i travnjak kroz sva četiri godišnja doba	4. razred PŠ Lasovac Gosti - roditelji	Proučavanje, istraživanje, opisivanje, zaključivanje, motrenje...	Besplatno
Istražujemo prirodne promjene	Školsko dvorište, cvjetnjak, voćnjak	Cijela školska godina	Upoznati promjene u neposrednom okolišu i njihov utjecaj	Učenici 1. r. PŠ Lasovac, roditelji	Promatranje, istraživanje, igra, slikanje... Izrada plakata, izložba radova na Danima kruha i školskoj priredbi, prezentacija...	Besplatno
Posjet eko-gospodarstvu	Eko-gospodarstvo	Proljeće	Uočiti povezanost biljaka i životinja,	Učenici 4. r. poljoprivrednik	Razgovor, promatranje, fotografiranje, zaključivanje...	Besplatno

			uočiti biljke na travnjaku i u vrtu, izraditi herbarij			
Životinje	Šuma, životinjsko hranilište, knjižnica	Travanj, svibanj	Upoznati divlje životinje , saznati što više podataka o pojedinoj životinji	Učenici 4. r. lovočuvar, knjižničar	Sakupljanje podataka, izrada plakata, razgovor, posjet životinjskom hranilištu	Besplatno.
Znamenite ličnosti iz prošlosti naše domovine, Kulturno- povijesne znamenitosti Organi u mom tijelu Sunce –izvor života	Knjižnica, učionica	Listopad Listopad-ožujak 4.12.2008. Veljača	Upoznati se sa likom i djelom najvažnijih ličnosti iz prošlosti naše domovine Upoznati znamenitosti naše domovine Spoznati sustave organa i očuvati ih	Učenici uz pomoć roditelja, knjižničara Liječnik, stomatolog Učenici, knjižničar	Sakupljanje podataka (knjige, Internet), izrada plakata Posjet stomatološkoj ordinaciji Sakupljanje podataka	Besplatno.

Saznati
podatke

5.2. PREDMETNA NASTAVA

TEMA	MJESTO	VRIJEME	CILJ	NOSITELJI	AKTIVNOSTI	TROŠKOVNIK
Posjet središtu RH i klizalištu (ŠRC Šalata) i Etnografski muzej	Zagreb	5.3.2009.	Upoznati glavni grad RH i naučiti klizati	Učenici 5.-ih razreda	Promatranje, bilježenje, izrada plakata...	170,00 kn snose roditelji.
Posjet primorskom, brežuljkastom ili nizinskom kraju Hrvatske – Posjet Varaždinu	Varaždin	26.6.2009.	Upoznati posebnosti svakog kraja naše domovine	Učenici 6.-8.r. učitelji, turistički vodič	Promatranje, bilježenje, izrada fotografija, plakata, Korištenje podataka u nastavi biologije, geografije, prirode, povijesti...	182,00 kn snose roditelji.
Ekskurzija 7. razreda	Istra	22.- 26.6.2009.	Upoznati posebnosti RH	7.razred, učitelji, turistički vodič	Promatranje, fotografiranje, zaključivanje, izrada plakata...	1850,00 kn snose roditelji.
Kino predstava u školi - Gledanje filma "Što sa sobom preko dana"		24.3.2009.	Upoznati kino predstavu	Učenici 8. -ih razreda	Gledanje, učenje, zaključivanje, Utjecaj medijske kulture na mlade	600,00 kn snosi škola.

Vrjednovanje rezultata aktivnosti sprovodi se na nastavi i na prezentacijama projekata kao i izradama plakata.

6. REALIZACIJA KREATIVNIH RADIONICA

TEMA	MJESTO	VRIJEME	CILJ	NOSITELJI	AKTIVNOSTI	TROŠKOVNIK
Dan kruha	Škola	16.10.2008.	Osposobiti učenike za uočavanje značajki zdrave prehrane i povezivanja znanja sa životnim iskustvom	Učenici 1.-4. r.	Promatranje, uočavanje, izrada kruha	Oko 200,00 kn.
Božić	Škola	prosinac	Upoznati važnost blagdana i doživjeti ga kao vrijeme obiteljskog okupljanja i vrijeme mira, potaknuti veselo raspoloženje i svečan ugođaj	Učenici 1.-4. r. (Zadrugari)	Izrada ukrasnih predmeta za bor, čestitaka	U sklopu nastave likovne kulture.
Uskrsna ili proljetna radionica	Škola	28.3.2009.	Razumjeti pojam blagdana i sudjelovati u obilježavanju blagdana	Učenici 1.-4. r. PŠ Bedenik, Babinac, Ribnjačka,	Izrada ukrasnih jaja...	U sklopu nastave likovne kulture.

	Lasovac					
Obitelj	Igralište ili ŠRC "Kukavica"	11.5.2009.	Zajedničko druženje djece i roditelja	Učenici 1.-4. r. MŠ, roditelji	Športska natjecanja igre	Prijevoz organizira škola, kao i troškove gableca za sve sudionike.

U Velikoj Pisanici 15 rujna 2009. godine

Ravnateljica škole:

Ivana Gregorić

Predsjednica ŠO:

Vesna Kastlinger